

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 44C/13/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7219202098
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alžbeta Beňáková
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2020:7219202098.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Alžbetou Beňákovou, v spore žalobcu: I. U., T.. XX.X.XXXX, H. C. X, XXX XX Y., zastúpeného Mgr. Bc. Petrom Kubákom, advokátom so sídlom Werferova 1, 040 11 Košice, proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, zastúpenej JUDr. Veronikou Dolákovou, advokátkou, o zdržaní sa výkonu zrážok zo mzdy, takto

rozhodol:

I. Žalovaný nemá právo na výkon zrážok zo mzdy a je povinný zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy žalobcu na základe dohody o zrážkach zo mzdy obsiahnutej v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. 0714515811 uzavretej medzi právnym predchodcom žalovaného Poštová banka, a.s. a žalobcom dňa 2.8.2011.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 11.3.2019 domáhal voči žalovanému, aby súd rozhodol, že žalovaný nemá právo na výkon zrážok zo mzdy a je povinný zdržať sa zrážok zo mzdy na podklade Dohody o zrážkach zo mzdy obsiahnutej v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. 071451811 zo dňa 2.8.2011 a náhrady trov konania. S podanou žalobou podal žalobca aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý korešponduje s petítom podanej žaloby.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že s právnym predchodcom žalovaného (Poštová banka, a.s.) chcel uzatvoriť úverovú zmluvu. Spolu so zmluvou mu právny predchodca žalovaného predložil listiny na podpis s tým, že ak chce, aby mu bol úver poskytnutý je potrebné predložené listiny podpísať a že sa jedná o nevyhnutnú formalitu. Bol v presvedčení, že podpisuje len Zmluvu o úvere dostupná pôžička. Následne žalovaný ako právny nástupca spoločnosti Poštová banka, a.s. požiadal v novembri 2018 jeho zamestnávateľa Dopravný podnik mesta Košice, akciová spoločnosť o vykonávanie zrážok zo mzdy, ktorý mu zrazil zo mzdy za mesiac december 2019 sumu 196,33 € a za mesiac január 2019 sumu 264,46 € a uvedené sumy spolu vo výške 460,99 € poukázal na účet žalovaného. Napriek skutočnosti, že mu bol poskytnutý úver vo výške 2.000,- €, vymáhaná pohľadávka žalovaného má predstavovať sumu 6.414,- €. Bez existencie súdneho rozhodnutia, ktoré by mu uložilo povinnosť plniť je jeho zamestnávateľ povinný zrážky zo mzdy vykonávať a žalobca nemá možnosť sa im brániť.

3. Ďalej dôvodil, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola inkorporovaná do samotnej zmluvy o úvere, pričom žalobca ako spotrebiteľ nebol poučený o dôsledkoch uzatvorenia tejto dohody a nemal možnosť odmietnuť túto dohodu uzavrieť. Takáto dohoda ako zabezpečovací inštitút je neprípustná a je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ust. § 53 Občianskeho zákonníka. V dôsledku takejto dohody nastala nerovnováha zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (napr. rozhodnutie Krajského

súdu v Prešove sp. zn. 5Co/90/2017, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/517/2013 a pod.). Poukázal na skutočnosť, že je tu daný naliehavý právny záujem, ktorý vyplýva z osobitného predpisu a jednak aj zo skutočnosti, že právna istota je narušená vymáhaním spornej pohľadávky na podklade zmluvy, ktorej platnosť je minimálne pochybná. Dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a teda neplatnou, nakoľko spôsobuje spomínanú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

4. Záverom žaloby uviedol, že pohľadávka žalovaného je z dátumu 2.8.2011, teda je takmer osem rokov stará a dávno premlčaná. V prípade pohľadávky, pre ktorú sa majú vykonávať zrážky zo mzdy ide o niekoľkokrát postúpenú, premlčanú pohľadávku zo spotrebiteľského úveru. Súdy tento typ zmluvy opakovane posudzovali, a ako príklad poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/13/2018.

5. Uznesením č.k. 44C/13/2019-32 zo dňa 9.4.2019 súd podanému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v plnom rozsahu vyhovel a žalovaného zaviazal zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy obsiahnutej v Zmluve o úvere dostupná pôžička. Podobne zaviazal aj jeho zamestnávateľa spoločnosť Dopravný podnik mesto Košice, akciová spoločnosť.

6. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe vzniesol v prvom rade námietku nedostatku právomoci súdu tento spor prejednávať s poukazom na skutočnosť, že v tejto veci bol vydaný rozhodcovský rozsudok. Ďalej namietol nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného, keďže mal za to, že spolu s pôvodným veriteľom tvoria nerozlučné spoločenstvo, nakoľko túto podmienku používa v zmluvách so spotrebiteľmi. Vychádzal z ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorého je zrejmé, že rozhodnutie súdu bude mať vplyv nielen na odporcu, ale predovšetkým na bankovú inštitúciu Poštová banka, a.s.

7. Namietol nedostatok naliehavého právneho záujmu podľa ust. § 137 písm. c) CSP. Mal za to, že k vykonaniu zrážok už došlo a pokiaľ by súd návrhu vyhovel, žalobca by následne podal žalobu o plnenie povinnosti. Ďalej tvrdil, že žalobca nijako nepreukázal nedostatok slobodnej vôle, ktorej absencia by mohla mať za následok neplatnosť právneho úkonu, ani v čom spočíva hrubá nerovnováha v právach a v povinnostiach na jeho strane. V tomto smere poukázal na dôkazné bremeno žalobcu. Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je podľa jeho názoru nekalou zmluvnou podmienkou, nakoľko ide o zabezpečovací inštitút uzatvorený v súlade s ust. Občianskeho zákonníka a nejde o prejav nerovnováhy zmluvného vzťahu, ale uplatnenie si zákonného zabezpečovacieho inštitútu pre prípad neplnenia si povinností zmluvnou stranou. Gramatickým výkladom § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ktorý sa týka neprijateľných podmienok, je odôvodnený záver, že Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je zmluvnou podmienkou ako právnou skutočnosťou nezávislou od vôle, s ktorou je spojený vznik, zmena alebo zánik práva či povinnosti, ale je samostatným dvojstranným právnym vzťahom, ktorý zabezpečuje hlavný záväzok. Je to zabezpečovací inštitút, nie jednostranné uloženie povinnosti viazané na vôľu veriteľa, či povinnosť vznikne alebo nie. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/994/2013. Trval na tom, že Dohoda o zrážkach zo mzdy je určitá, jasná a zrozumiteľná. Je formulovaná jasne, zreteľne a dostatočne určito, pričom poukázal na čl. III bod 3.9 zmluvy o úvere. Zároveň uviedol, že Dohoda o zrážkach zo mzdy bola platne uzatvorená, je súčasťou Zmluvy o úvere a obsahuje všetky zákonné náležitosti obsiahnuté v ust. § 551 Občianskeho zákonníka. Do pozornosti súdu dal žalovaný rozhodnutie Okresného súdu v Žiari nad Hronom sp. zn. 6C/197/2014. Na záver uviedol, že v čase uzatvorenia zmluvy o úvere (2.8.2011) neexistovalo ust. § 5a ods. 1, písm. a) zákona č. 250/2007 v znení účinnom od 1.5.2014, čo znamená, že neexistoval žiaden osobitný predpis, ktorý by považoval za neprípustné zabezpečenie záväzku voči spotrebiteľovi dohodou o zrážkach zo mzdy, čím nie je a nemôže byť naplnený prípadný predpoklad procesnej prípustnosti žaloby žalobcu, ak by bol žalobca podal žalobu podľa § 137 písm. d) CSP. Žiadal, aby súd konanie zastavil pre nedostatok právomoci, alternatívne, aby súd žalobu zamietol ako nedôvodnú a neopodstatnenú a zaviazal žalobcu na úhradu trov konania.

8. Žalobca v replike k nedostatku právomoci súdu prejednať spor uviedol, že žalobou napádal dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá bola poňatá do Zmluvy o úvere dostupná pôžička, ktorú uzatvoril s právnym predchodcom žalovaného v 1. rade -Poštová banka, a.s. dňa 2.8.2011. K rozhodcovskej doložke v súvislosti s daným typom zmlúv o úvere sa opakovane vyjadrovali súdy, pričom predmetnú námietku nedostatku právomoci prejednať spor považovali za nedôvodnú, nakoľko dohoda zmluvných strán o tom, že spory vzniknuté z úverových zmlúv budú prejednávané iba v rozhodcovskom konaní je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a je v rozpore s § 53 ods. 4 písm. a) Občianskeho zákonníka a preto je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatnou, respektíve že rozhodcovské rozsudky vydané na základe takto dohodnutej rozhodcovskej zmluvy, ktorá je neprijateľnou zmluvnou podmienkou sú nulitným právnym aktom (napríklad rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach vo veci 6Co/13/2018 alebo vo veci 9Co/123/2017).

9. Mimo uvedené, danú zmluvu o úvere, rozhodcovskú doložku a rozhodcovský rozsudok už raz posudzoval Okresný súd Košice II a to v konaní vedenom pod sp. zn.: 38Er/1747/2015, pričom dospel k záveru, že rozhodcovská doložka je neprijateľná zmluvná podmienka a k rozsudku predloženému do konania žalovaným doslova uviedol že predmetný rozhodcovský rozsudok nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul, ale za nulitný právny akt. K nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného žalobca uviedol, že žalobcovi zrejme uniká, že predmetom tohto konania je zdržanie sa výkonu zrážok zo mzdy a nie určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Súd môže priznať nárok spotrebiteľovi na právnom základe neprijateľnosti zmluvnej podmienky, no túto skutočnosť konštatovať len v rámci právneho posúdenia veci (ako predbežnej otázky) v odôvodnení rozsudku. Podľa jeho názoru omnoho zarážajúcejšie je to, že žalovaný potvrdzuje skutočnosť, že si je plne vedomý svojich povinností stanovených v § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka a napriek existencii mnohých rozhodnutí súdov stanovujúcich dohodu o zrážkach zo mzdy ako neprijateľnú zmluvnú podmienku ignoruje povinnosť zdržať sa používania takejto podmienky.

10. K nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobca uviedol, že pokiaľ žalovaný vo svojom vyjadrení píše, že podľa ustanovenia § 137 písmeno c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem a následne namieta nedostatok naliehavého právneho záujmu, tak žalobca uvádza, že predmetom konania je zdržanie sa výkonu zrážok zo mzdy, a teda ak je predmetom konania niečoho sa zdržať, tak ide o žalobu, predmetom ktorej je splnenie povinností podľa § 137 písmena a) CSP.

11. K ďalším námietkam žalovaného žalobca uviedol, že vyjadrenie žalovaného považuje za formálne, ba až formulárové o čom svedčí aj to, že žalovaný vo svojom vyjadrení poukazuje na článok III bod 3.9 zmluvy o úvere, ktoré je iné ako znenie článku II bodu 4 Zmluvy o úvere.

12. Žalovaný ako veriteľ formulárovou zmluvou vnútil žalobcovi automatické uzavretie ďalšej zmluvy, a to dohody o zrážkach zo mzdy, čím spotrebiteľovi vnútil určité správanie a konanie, dôsledkom čoho nastala nerovnováha zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Opakovane poukázal na pomerne rozsiahlu judikatúru súdov v danej veci a to napríklad Krajského súdu v Prešove vo veci 5Co/90/2017, Krajského súdu v Nitre vo veci 25Copr/5/2015, Krajského súdu v Košiciach 1Co/517/2013.

13. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel. Pohľadávka žalovaného je z dátumu 2.8.2011, teda je takmer osem rokov stará a dávno premlčaná.

14. Žalovaný v doručenej duplike uviedol, že od nariadenia neodkladného opatrenia si od žalobcu neuplatňoval žiadne nároky plynúce z dohody o zrážkach zo mzdy, a vyhlásil, že ani v budúcnosti si nebude uplatňovať žiadne nároky plynúce a vyplývajúce z dohody o zrážkach zo mzdy. Súdne konanie preto považoval za nedôvodné a neodkladné opatrenie za postačujúci právny prostriedok na uplatnenie práv žalobcu. Záverom uviedol, že trvá na tom, že žaloba je nedôvodná a žiadal ju v celom rozsahu zamietnuť a priznať žalovanému náhradu trov konania.

15. Súd nariadil vo veci pojednávanie dňa 14.12.2020, na ktorom sa zúčastnil právny zástupca žalobcu. Právny zástupca žalovaného ospravedlnil svoju neprítomnosť, ako aj neprítomnosť žalovaného podaním doručeným súdu dňa 9.12.2020, pričom žiadal, aby sa pojednávanie konalo v ich neprítomnosti a aby sa rozhodlo na základe listinných dôkazov vo veci. Súd v súlade s ust. § 180 CSP prejednal vec v neprítomnosti žalovaného.

16. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní sa v prvom rade vyjadril k duplike doručenej súdu zo strany žalovaného a uviedol, žaloba bola plne podaná dôvodne, žiadal, aby v konečnom dôsledku súd žalobe vyhovel na ten istý výrok ako bolo naformulované neodkladné opatrenie. Uviedol skutočnosť, že v praxi je bežné, že žalovaný dlhodobo napriek premlčaným pohľadávkam postupuje alebo koná tak, že vymáha tieto pohľadávky. Takisto takéto vyhlásenie by nebránilo postúpeniu pohľadávky na inú osobu. Je potrebné preto, aby súd upravil tieto pomery konečným rozhodnutím vo veci samej. Takisto uviedol, že pri späťvzati žaloby by toto neodkladné opatrenie bolo zrušené.

17. Ďalej k veci samej poukázal na písomné podania, uviedol, že žaloba je plne dôvodná, bol preukázaný aj dôvod podanej žaloby. Žalovaný sa postupne domáha zrážok zo mzdy od žalobcu ako od dlžníka, ktoré nepodliehajú kontrole súdu, preto takýmto spôsobom sú vymáhané aj plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok. Poskytnutý úver, ktorý bol poskytnutý ešte zo strany právneho predchodcu žalovaného Poštovej banky, a.s. samotný je teda bezúročný a bez poplatkov, čiže z tohto dôvodu už bol aj preplatený zo strany žalobcu ako dlžníka. Čo sa týka dohody o zrážkach zo mzdy, ide o čisto formulárovú zmluvu, kde takáto dohoda je len vo forme ustanovenia tejto zmluvy, nebol tu zo strany žalobcu ako dlžníka úmysel uzatvárať zmluvu s takouto podmienkou, jej znenie ani dojednanie nevedel

ovplyvniť a poukázal ďalej na hrubú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami týchto zmluvných strán, kde ide o ľubovôľu a svojvôľu vymáhania neexistujúcich pohľadávok od dlžníka, preto žiadal, aby súd v celom rozsahu žalobe vyhovel a v prípade úspechu si uplatnil náhradu trov konania v rozsahu 100 %. 18. V rámci záverečnej reči uviedol, že naliehavý právny záujem vyplýva z osobitných predpisov, jednak zo zákona o ochrane spotrebiteľa a jednak aj zo zákona o spotrebiteľských úveroch. Čo sa týka uplatnenej pohľadávky, resp. nároku, ktorý uplatňuje žalobca, spotrebiteľ má zachované tieto práva aj voči nástupcovi svojho právneho predchodcu po Poštovej banke, a.s., preto má právo domáhať sa svojich nárokov. Postúpením tejto pohľadávky vlastne ide o derivatívne nadobudnutie práva, kde sa zachovávajú aj žalobcovi ako dlžníkovi tieto práva k postupníkovi, ktorým je žalovaný v tomto prípade. Poukázal ďalej na skutočnosť, že pohľadávka je v časti neexistujúca, nakoľko takáto zmluva o úvere bola bezúročná a bez poplatkov, preto uplatnenie tohto práva je dôvodné. Ďalej poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.6.2019 sp. zn. 2Cdo/125/2018, kde sa Najvyšší súd zaoberal zachovaním námietok dlžníka voči postupníkovi. Taktiež na znenie Smernice európskeho parlamentu zo dňa 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľských úveroch a na znenie článku 17, preto takýto nárok žalobcu je plne odôvodnený a navrhol žalobe vyhovieť. Na námietky žalovaného ako na nedôvodné navrhol, aby súd neprihliadal.

19. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav veci:

20. Žalobca uzatvoril s právnym predchodcom žalovaného, spoločnosťou Poštová banka, a.s. dňa 2.8.2011 Zmluvu o úvere dostupná pôžička, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 2.000,- €, ktorý mal splácať pravidelnými 60 mesačnými splátkami vo výške 62,29 € s celkovou výškou nákladov v sume 1.539,64 €. V článku 2 bod 4 zmluvy o úvere si zmluvné strany dohodli, že podpisom tejto zmluvy uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník), ktorá je zabezpečením pohľadávky vzniknutej zo Zmluvy o úvere v súlade s čl. 5, bod 5.8 OP pre úver. Pre neplnenie povinnosti splácať poskytnutý úver riadne a včas, Poštová banka, a.s. vyhlásila úver za predčasne splatný. Následne bola vzniknutá pohľadávka zo Zmluvy o úvere voči dlžníkovi postúpená na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 25.6.2015, uzatvorenej medzi Poštová banka, a.s. ako postupcom a spoločnosťou BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED ako postupníkom. Zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 26.6.2015 uzatvorená medzi spoločnosťou BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED ako postupcom a spoločnosťou PRO CIVITAS s.r.o. ako postupníkom. Na základe zmluvy o zlúčení zo dňa 9.8.2017 došlo k zlúčeniu spoločnosti PRO CIVITAS s.r.o. a spoločnosti BENCONT COLLECTION, a.s., pričom spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s. sa stala nástupníckou spoločnosťou spoločnosti PRO CIVITAS s.r.o., ktorá zanikla, čím sa spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s. stala novým veriteľom, následkom čoho žalovaný vstúpil do všetkých práv pôvodného veriteľa vrátane práva požadovať zrážky zo mzdy. Listom zo dňa 30.11.2018 žalovaný ako nový veriteľ predložil zamestnávateľovi žalobcu Dopravný podnik mesta Košice, akciová spoločnosť Dohodu o zrážkach zo mzdy na vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu. Výška dlhu žalobcu činí sumu 6.414,01 € a pohľadávka sa ďalej úročí. Z výplatných pásov žalobcu za mesiace 12/2018 a 1/2019, vyplýva, že reálne došlo k zrážkam zo mzdy a to za mesiac 12/2018 v sume 196,33 € a za mesiac 1/2019 v sume 264,46 €.

21. Uznesením č. k. 44C/13/2019-32 zo dňa 9.4.2019, právoplatné dňa 26.4.2019 súd zakázal žalovanému ako aj zamestnávateľovi žalobcu vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu na základe tejto Dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá bola obsiahnutá v Zmluve o úvere dostupná pôžička uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalovaného Poštová banka, a.s. a žalobcom zo dňa 2.8.2011.

22. Podľa ust. § 52 ods.1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom

23. Podľa § 52 ods.2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

24. Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa /ďalej len, „neprijateľná podmienka“/. To neplatí, ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

25. Podľa ust. § 53 ods. Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

26. V odseku 4 tohto ustanovenia sú uvedené neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách len príkladmo, pričom pod písmenom a/ sa považuje za neprijateľnú podmienku aj tá, podľa ktorej má spotrebiteľ plniť a s ktorou nemal možnosť oboznámiť sa pred uzavretím zmluvy.

27. Podľa odseku 5 tohto ustanovenia neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Podľa odseku 9 neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzavretá a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

28. Podľa § 54 ods.1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vzdať vopred svojich práv, ktorému tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

29. Podľa ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

30. Podľa § 551 ods.1 a 2 Občianskeho zákonníka, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy, zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

31. Podľa § 37 ods.1 Občianskeho zákonníka, právny úkon musí byť urobený určite a zrozumiteľne, inak je neplatný. Pre dohodu o zrážkach zo mzdy platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch § 34 a nasl.

32. Podľa § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

33. Podľa § 529 ods. 1 Občianskeho zákonníka, námietky proti pohľadávke, ktoré mohol dlžník uplatniť v čase postúpenia, mu zostávajú zachované i po postúpení pohľadávky.

34. Predtým ako súd pristúpil k hodnoteniu vykonaného dokazovania, sa v prvom rade zaoberal námietkou žalovaného týkajúcou sa nedostatku právomoci súdu konať a rozhodnúť v tejto veci poukazujúc pritom na rozhodcovskú doložku a vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorý sa týka tejto veci. Súd považuje túto námietku za bezpredmetnú, nakoľko považuje rozhodcovskú doložku za neplatne dojednanú. Z článku 2 bod 5 Zmluvy o úvere vyplýva, že sa zmluvné strany dohodli, že akékoľvek spory ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10, II. časti Všeobecných obchodných podmienok. Žalovaný však nepripojil konkrétne znenie týchto Všeobecných obchodných podmienok, avšak už zo samotnej formulácie je zrejmé, že žalobca nemal možnosť zvoliť si spôsob riešenia sporov, ktoré vzniknú z tejto zmluvy v konaní pred súdom, nakoľko v prípade ich vzniku bolo vopred stanovené, že sa budú riešiť v rozhodcovskom konaní. Súd dospel k záveru, že uvedená rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa, nakoľko nebola platne individuálne dojednaná, pretože vylučuje riešenie sporov pred súdom. Navyše bola obsiahnutá priamo v zmluve o úvere dostupná pôžička, ktorá bola podpísovaná v čase zníženej bdelosti spotrebiteľa, ktorého motiváciou bolo uzavretie úverovej zmluvy. Z tohto dôvodu je takéto dojednanie neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, absolútne neplatná.

35. Súd sa v tom smere stotožňuje so žalobcom, ktorý k veci navyše uviedol, že vydaný rozhodcovský rozsudok bol preskúmaný v rámci exekučného konania, kedy exekučný súd v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 38Er/1747/2015 dospel rovnako k záveru, že rozhodcovská doložka je neprijateľná zmluvná podmienka a k rozsudku predloženému do konania žalovaným uviedol, že predmetný rozhodcovský rozsudok nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul, ale za nulitný právny akt. Preto rozhodcovský súd nemal právomoc rozhodovať danú vec. Naopak túto právomoc má tento súd.

36. Podľa § 137 písm. a) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o splnení povinnosti.

37. Podľa ust. § 137 písm. c) a d) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

38. Žalovaný vo svojich vyjadreniach namietal, že podaná žaloba je neprípustná podľa § 137 písm. c) CSP (absentuje naliehavý právny záujem) a je neprípustná aj podľa písmena d) uvedeného ustanovenia (žiadny osobitný zákon takýto typ žaloby neupravuje).

39. Súd konštatuje, že žalobca má naliehavý právny záujem na určení, že žalovaný nemá právo na výkon zrážok zo mzdy v zmysle ust. § 137 písm. c) CSP, teda určenie, či tu právo je alebo nie je, vzhľadom k tomu, že v danom prípade ide o tzv. mimosúdne zrážky, teda zrážky bez rozhodnutia súdu a žalobca ako spotrebiteľ nemá istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve jeho zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy.

40. Čo sa týka žaloby v časti, že žalovaný je povinný zdržať sa zrážok zo mzdy na podklade dohody o zrážkach zo mzdy, tu ide o žalobu na splnenie povinnosti v zmysle ust. § 137 písm. a) CSP, preto tu nie je potrebné preukazovať naliehavý právny záujem. Podaná žaloba je preto v tomto konaní prípustná.

41. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že podaná žaloba je podaná dôvodne. V prvom rade súd skúmal namietanú pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného v konaní, pričom má za to, že touto disponuje. Na žalovaného ako právneho nástupcu pôvodného veriteľa Poštová banka, a.s. ako postupníka prešli práva spojené s pohľadávkou z právneho predchodcu, t.j. postupcu, ktoré sa vzťahujú na Zmluvu o úvere dostupná pôžička, preto je v tomto smere pasívne vecne legitimovaným subjektom. Námietky, ktoré mal dlžník voči postupcovi zostávajú zachované aj voči postupníkovi po postúpení pohľadávky (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/125/2018 zo dňa 27.6.2019). Predmetom tohto konania je uloženie povinnosti zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy, ktoré na podklade zmluvy o úvere vykonával zamestnávateľ žalobcu priamo v prospech žalovaného.

42. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázanú existenciu právneho vzťahu medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného Poštová banka, a.s., ktorý vznikol na základe Zmluvy o úvere dostupná pôžička č. 0714515811 zo dňa 2.8.2011, ktorá v čl. 2 bod 4 obsahuje Dohodu o zrážkach zo mzdy. V zmysle predmetného bodu 4 zmluvy o úvere, cit.: „Podpisom tejto zmluvy zmluvné strany uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s čl. 5, bod 5.8 OP pre úver.“ Na základe uvedenej zmluvy poskytol právny predchodca Poštová banka, a.s. žalobcovi úver vo výške 2.000,- €.

43. Predmetný právny vzťah súd posúdil ako vzťah spotrebiteľský v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Z obsahu zmluvy o úvere a v nej obsiahnutej dohody o zrážkach zo mzdy vyplýva, že majú formulárový charakter, ktorý žalobca nemohol podstatným, resp. žiadnym spôsobom ovplyvniť, nakoľko text týchto úkonov bol vopred predtlačný. Príslušný zamestnanec banky len vypíňal príslušné údaje o úvere a o žalobcovi. Uvedenú zmluvu mohol žalobca podpísať len ako celok vrátane čl. 2, bodu 4 zmluvy o úvere, v ktorom bola obsiahnutá Dohoda o zrážkach zo mzdy a spôsob zabezpečenia pohľadávky právneho predchodcu žalovaného nemohol nijako ovplyvniť. Ak chcel žalobca získať úver, musel túto zmluvu podpísať, preto ju podpísal v stave zníženej bdlosti, ako už súd spomínal vyššie, pretože bol motivovaný uzatvorením zmluvy o úvere. Súd konštatuje, že žalobca ako spotrebiteľ mal byť v prvom rade poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal byť oboznámený aj s možnosťou jej odmietnutia. V danom prípade z formulácie Dohody o zrážkach zo mzdy nemožno vyvodiť skutočnosť, či žalobca bol poučený o možnosti odmietnutia uzavretia takejto dohody a o následkoch jej uzavretia.

44. Pri skúmaní dohody o zrážkach zo mzdy nejde o abstraktnú kontrolu v spotrebiteľských veciach v zmysle ust. § 302 CSP, ale súd posudzuje platnosť dvojstranného právneho úkonu. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovacím prostriedkom peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ so svojim dlžníkom. Ako taká je samostatnou dohodou uzatvorenou podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, a preto sa na ňu vzťahujú okrem špeciálnych ustanovení §551 OZ aj všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch §34 a nasl. Obč. zák.

45. Dohoda o zrážkach zo mzdy musí byť uzatvorená určitým a zrozumiteľným spôsobom, čo znamená, že musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejať vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom tohto inštitútu. Ak teda nie je určito a zrozumiteľne v dohode o zrážkach zo mzdy vyčíslená pohľadávka, ktorá sa má zabezpečiť, môže vzniknúť situácia, že veriteľ si bez akýchkoľvek možností dlžníka na obranu uplatní pohľadávku vo výške, na ktorú by nemal pri náležitej súdnej kontrole nárok v plnom rozsahu.

46. V spotrebiteľských právnych vzťahoch nebolo v čase uzatvárania zmluvy vylúčené, aby si veriteľ zabezpečil svoju pohľadávku dohodou o zrážkach zo mzdy. Tieto právne vzťahy sú charakteristické tým, že dodávateľ je vo výhodnejšom postavení, lebo má nesporne odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, preto je dôvodné od dodávateľa očakávať, že vo vzťahu k spotrebiteľovi

bude vystupovať poctivo. V prípade, že zabezpečená pohľadávka v dohode o zrážkach zo mzdy nie je presne a úplne konkretizovaná, bez konkrétneho vyčíslenia tejto zabezpečenej pohľadávky, sa potom od spotrebiteľa de facto vyžaduje uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzatvorením dohody preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve a zároveň plnením, s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzatvorením zmluvy, čo Občiansky zákonník v § 53 ods. 4 písm. a) považuje za neprijateľné podmienky v spotrebiteľských právnych vzťahoch.

47. V danom prípade dohoda o zrážkach zo mzdy tiež neobsahovala konkrétnu výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená, a tak vznikla aj hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán, keďže veriteľovi takáto dohoda umožňuje svojvoľné určenie výšky dlhu a postihnutie majetku spotrebiteľa. V danom prípade aj s prihliadnutím na to, že ide o pohľadávku staršieho dáta, ktorá je premlčaná.

48. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že dohodu o zrážkach zo mzdy obsiahnutú v zmluve o úvere strohou formuláciou v jednej vete nemožno považovať za individuálne dojednanú, preto je neplatná v súlade s ust. 53 Občianskeho zákonníka a takisto je neplatná pre jej neurčitost' v zmysle ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd sa v tomto smere nestotožňuje s tvrdením žalovaného, že dohoda o zrážkach zo mzdy je určitá, jasná a zrozumiteľná.

49. Žalovaný v priebehu konania neuplatnil žiadne také podstatné námietky, ktorými by sa súd musel zaoberať. Tvrdenie, že neodkladné opatrenie vyriešilo právne pomery medzi stranami sporu a preto nie je potrebné rozhodovať o žalobe vo veci samej, považoval súd za bezpredmetné, nespôsobilé ovplyvniť dôvodnosť podanej žaloby. Zákon nevylučuje, aby žaloba vo veci samej neznela na rovnaký petit ako podané neodkladné opatrenie. Tak ako správne tvrdil právny zástupca žalobcu na pojednávaní, späťvzatím žaloby by súd musel zrušiť aj neodkladné opatrenie a prísľub žalovaného o neuplatňovaní si zrážok z mzdy do budúca nemôže nahradiť rozsudok vo veci samej.

50. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu súd žalobu žalobcu považoval za dôvodnú, preto žalobe vyhovel, tak ako je to uvedené vo výroku I tohto rozsudku.

51. Pre úplnosť súd uvádza, že vo veci samej nekonal s pôvodne označeným žalovaným v 2. rade, ktorý bol v žalobe označený len pre účely nariadenia neodkladného opatrenia, a vo vzťahu ku ktorému súd rozhodol o trovách konania už v samotnom neodkladnom opatrení. V konaní vo veci samej pôvodne označeného žalovaného v 1. rade používal s označením žalovaný.

52. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

53. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

54. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

55. Podľa ust. § 263 ods. 1 CSP ak bola v konaní úspešná strana zastúpená advokátom, súd uvedie v uznesení o výške náhrady trov konania ako prijímateľa náhrady trov konania advokáta.

56. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Žalobca bol v konaní úspešný, preto má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalovanému. Súd zároveň nevidel priestor pre aplikáciu ust. § 257 CSP. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Košice II.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v 2 rovnopisoch.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).